

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
“ _____ ” 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦКУРС ЗІ СВІТОВОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ**

спеціальність: 035 Філологія
спеціалізація: 035.01 Українська мова та література
освітня програма: 035.01.04 Зарубіжна література та світова художня культура
Освітній рівень: другий (магістерський)

2022 – 2023 н. р.

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2444/22

(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 2022

Розробник:

Юлія Вишницька, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Викладач:

Юлія Вишницька, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол №1 від 2 вересня 2022 року

Завідувач кафедри

 (Галина Бітківська)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

«Зарубіжна література та світова художня культура»

2 вересня 2022 р.

Гарант освітньої програми:

 (Юрій Ковбасенко)

Робочу програму перевірено

_____ 2022 р.

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Світлана Горобець)

Пролонговано:

на 20 __/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20 __/20__ н.р. _____ «__»__ 20__ р., протокол №__

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

ЖИЛЬЦОВ

Олексій
“ _____ ” _____ 2022
року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦКУРС ЗІ СВІТОВОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

освітня програма: 035.01.04 Зарубіжна література та світова художня культура

Освітній рівень: другий (магістерський)

2022 – 2023 н. р.

Розробник:

Юлія Вишницька, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Викладач:

Юлія Вишницька, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол №1 від 2 вересня 2022 року

Завідувач кафедри

_____ (Галина Бітківська)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
«Зарубіжна література та світова художня культура»

2 вересня 2022 р.

Гарант освітньої програми:

_____ (Юрій Ковбасенко)

Робочу програму перевірено

_____ 2022 р.

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Світлана Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	Денна
Спецкурс зі світової художньої культури	
Вид дисципліни	Вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 кр./ 90 год.
Курс	II
Семестр	III
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, у тому числі:	90
Аудиторні	24
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	60
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спецкурс зі світової художньої культури «Міфологічні сценарії в художньому дискурсі» вивчається в третьому семестрі на другому курсі й входить до вибіркового блоку №1 «Літературна експертиза медіа-простору». Робоча програма передбачає розв'язання низки **завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня**. Програма охоплює великий масив з курсу літературознавства та мистецтвознавства, який читається у вишах гуманітарного профілю й допомагає магістрантам зосередитися на найважливіших, вузлових проблемах аналізу мистецького тексту. Програма розрахована на 10 годин лекційних та 14 годин семінарських занять. Вивчення курсу закінчується заліком. Зважаючи на великий обсяг матеріалу, а також на необхідність його творчого засвоєння, вміння самостійно аналізувати твори художньої культури, глибоко, вдумливо інтерпретувати кінематографічні, малярські, драматургічні, музичні тощо тексти, окрема увага приділяється співпраці викладача з магістрантами, винесення частини матеріалу на самостійне опрацювання (60 годин).

Курс покликаний формувати як теоретичну базу магістранта, так і практичні навички застосування методики реконструкції міфологічних сценаріїв. Тому **метою** спецкурсу є обґрунтування семіотичної моделі міфологічного сценарію в художньому дискурсі та варіювання її на матеріалі творів художньої культури: кінематографічних, малярських, музичних, інтермедіальних текстів; оволодіння магістрантами термінологічним апаратом з міфопоетики, вміння творчої та фахової інтерпретації текстів.

Серед основних **завдань**, підпорядкованих меті, є такі:

- окреслити проблемне поле питань, пов'язаних із дефініцією та дескрипцією міфологічних сценаріїв, віднайти релевантні алгоритми їх прочитання та дешифрування;
- аргументувати семіотичну типологізацію міфологічних сценаріїв;
- описати корпус міфологем-репрезентантів із виокремленням їхніх фоново-культурологічної, етнічної та індивідуально-авторської іпостасей у художніх текстах новітньої доби;
- дослідити індивідуально-авторські реалізації міфологічних сценаріїв як прояви символічної міфомоделі, визначивши та реконструювавши сценарні варіації ритуалу ініціації, космогонічних, есхатологічних, близнюкових міфів у творах світового кінематографу, малярства, музичного мистецтва тощо;
- з'ясувати основні текстові стратегії реміфологізації, деміфологізації, десакралізації як прояви неоміфологізму в сучасному художньому дискурсі.

Міжпредметні зв'язки. Спецкурс зі світової художньої культури «Міфологічні сценарії в художньому дискурсі» тісно пов'язана з такими дисциплінами, як «Методологія і методи філологічних досліджень», «Філологічний аналіз художнього тексту», «Художній переклад і теорія інтерпретації».

Поставлена мета формує такі **програмні компетентності**:

Загальні компетентності :

ЗК-1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК-3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК-8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК-10	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗКУ-13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності:

ФК-5	Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів
-------------	--

	професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ФК-6	Здатність застосовувати поглиблені знання з літературознавства й мовознавства, зарубіжної літератури та світової художньої культури для вирішення професійних завдань.
ФК-7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі досліджень з літературознавства й культурології.
ФК-8	Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Програмні результати навчання:

РН-1	Оцінювати власну навчальну та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
РН-2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
РН-3	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі літературознавства.
РН-12	Дотримуватися правил академічної доброчесності.
РН-14	Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
РН-16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання із зарубіжної літератури і світової художньої культури для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
РНУ-21	Демонструвати глибокі знання і розуміння особливостей становлення та розвитку літературного процесу другої половини ХХ – початку ХХІ ст.; специфіку течій і шкіл цієї доби; художні доміанти творчості письменників новітньої доби.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Модульний контроль	
Змістовий модуль І.					
Символічна міфомодель: проблемні зони					
Міфологічний сценарій: символічна VS симулятивна моделі	22	2			20
Моделювання міфологічного сценарію кінця: кінотекст Андрія Тарковського «Сталкер»	2		2		
Міфологічний сценарій: проблеми прочитання та декодування	2	2			
Міфологема втраченого раю: триптих Ієроніма Босха «Сад земних насолод»	2		2		
Усього за модуль 1	30	4	4	2	20

Змістовий модуль II.						
Типологія міфологічних сценаріїв						
Міфологічний сценарій: проблеми типології	22	2			20	
Образ Іншого як одна з домінант міфологічного сценарію протистояння (на матеріалі німого фільму «Людина, що сміється» та ігрового фільму й коміксів про Джокера)	4		4			
Усього за модуль 2	28	2	4	2	20	
Змістовий модуль III.						
Міфологічні сценарії початку і кінця як домінантні семіотичні моделі						
Символічна міфомодель ядерного типу в художній культурі	22	2			20	
Міфосценарій ініціації в епічній опері Ріхарда Вагнера «Перстень Нібелунга»	4		4			
Символічна міфомодель опозитивного типу в художній культурі	2	2				
Міфологема героя в проєкті арт-центру «Я-Галерея» «Енеїда»	2		2			
Усього за модуль 3	32	4	6	2	20	
	Усього	90	10	14	6	60

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Символічна міфомодель: проблемні зони

Лекція 1. Міфологічний сценарій: символічна VS симулятивна моделі (2 год.).

Дві форми міфологічної моделі культури. Символічна міфомодель. Символ як домінанта символічної семіотичної міфомоделі. Симулятивна міфомодель. Симулякр як незаповнений знак симулятивної системи. Деміфологізація соціального. Поняття «порнографічної гіперреальності» (Ж. Бодріяр). Маніпулятивні форми симулятивної міфомоделі. Неоміфологізм. Переосмислення архаїчних схем. «Міфологічна реверсія» сучасності: модус profanum'у.

Основні поняття теми: міфопоетика, міфомодель, симулякр, символ, де міфологізація, неоміфологізм.

Семінарське заняття 1. Моделювання міфологічного сценарію кінця: кінотекст Андрія Тарковського «Сталкер» (2 год.).

План

1. Сильна позиція тексту: семантика назви.
2. Ключові міфологеми фільму.
3. Проблематика кінострічки.

Завдання:

1. Дослідити сильну позицію тексту: семантику назви фільму "Сталкер".
2. Створити міфосценарні моделі кінотексту: міфологічні сценарії кінця, ініціації.
3. Описати ключові міфологеми тексту: дзеркало (його "сліди"), вікно, двері, техногенні образи-символи потяг, годинник; першоелементи буття (вода, земля, повітря, вогонь, метал), звукові й колоративні символічні образи, книга тощо.
4. Побудувати міфосценарну модель зони: семантика центру, аномалії, шляху, ініціації, багатовимірності, суб'єктності тощо.
5. Проаналізувати проблематику фільму.

Тексти для аналізу та інтерпретації:

Фільм Андрія Тарковського "Сталкер" (1979 р.) <http://surl.li/fbbir> <https://mubi.com/films/stalker>
<http://surl.li/fbbkd>

<https://www.youtube.com/watch?v=s0VJa3HmsJQ>
<https://www.youtube.com/watch?v=QQYrR4Stos4>
<https://www.youtube.com/watch?v=0wAd3crUuTw>

Рекомендована література:

Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 109-111, С. 211-320 <https://cutt.ly/4CP5JCM>

Лекція 2. Міфологічний сценарій: проблеми прочитання та декодування (2 год.).

Міфологічний сценарій як семіотичний конструкт. Дефініції міфологічного сценарію у культурології, лінгвістиці, психології. Методологія прочитання міфологічного сценарію. Методика фреймового аналізу. Кластерний аналіз. Бриколажний метод. Елементарна феноменологія міфу. Теорія традиційних сюжетів. Проблемні зони терміна: проблеми дефініції, дескрипції, прочитання, декодування, типології. Міфологічний реверс. Соціокультурний вектор міфу. Десакралізація. «Перевернутість» і фрагментарність міфу. Антиміф. Контрміф.

Основні поняття теми: міфосценарій, фрейм, кластер, бриколаж, традиційний сюжет, семіотичний конструкт

Семінарське заняття 2. Міфологема втраченого раю: триптих Ієроніма Босха «Сад земних насолод» (2 год.).

Завдання:

1. Проаналізувати символічний спектр візуальних образів на картині Ієроніма Босха.
2. Створити мінісловник ключових колоративів-символів триптиха.
3. Описати сюжетні скріпки триптиха: образи- й мотиви-зв'язки.

План:

1. Образна символіка живописного триптиха Ієроніма Босха «Сад земних насолод».
2. Символіка кольорів.
3. Біблійні міфологеми тексту.

Тексти для аналізу та інтерпретації:

Ієронім Босх. Триптих «Сад земних насолод»: <https://cutt.ly/GCAqugc>

Рекомендована література:

1. Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 344-396. <https://cutt.ly/4CP5JCM>
2. Федь В.А. Світоглядний імператив мистецтва Ієроніма Босха в контексті символічного виробництва та художніх практик сучасності <https://cutt.ly/OCP6ArZ>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Типологія міфологічних сценаріїв

Лекція 3. Міфологічний сценарій: проблеми типології (2 год.).

Особливості моделювання міфологічного сценарію. Критерії типологізації. Міфологічні сценарії в психотерапії. Міфосценарії Жана Бодріяра. Семіотичний підхід типологізації міфосценаріїв. Міфосценарії ядерного та опозитивного типів. Мега-, макро- і мікросценарії. Ідіостильові варіанти міфологічних сценаріїв. Мегаміфосценарії початку і кінця. Макроміфосценарії віднайденого та втраченого раю. Макросценарій ініціації.

Основні поняття теми: міфологізація, міфосценарій, міфологема, міфема, ритуал, ініціація

Семінарські заняття 3-4. Образ Іншого як одна з домінант міфологічного сценарію протистояння (на матеріалі німого фільму «Людина, що сміється» та ігрового фільму й коміксів про Джокера) (4 год.).

Завдання:

1. Проаналізувати образ Іншого в німому фільмі «Людина, яка сміється» (The Man Who Laughs, 1928) знятому за мотивами однойменного твору Віктора Гюго.
2. Дослідити міфологему-хронотоп Готем-сіті в кінофільмі 2019 року «Джокер»

3. Прослідкувати трансформацію й унікальність образу Іншого у двох мистецьких формах: коміксі й ігровому фільмі.

4. Описати особливості створення образу Джокера в коміксах

План:

1. Образ Іншого в німому фільмі 1928 року «Людина, що сміється»: мотиви посмішки, жарту тощо, семантика перевдягання, кольорів; конструювання Іншого в ланцюзі «герой - антигерой - ворог - жертва тощо».

2. Антагоніст Бетмена в американських коміксах: графічне й текстово-вербальне конструювання образу.

3. Джокер як продукт суспільства у фільмі 2019 року «Джокер»: моделювання міфологічного сценарію протистояння.

Тексти для аналізу та інтерпретації:

Ігровий фільм «Джокер» (2019 р.): <https://cutt.ly/iCSXft6>

Німий фільм «Людина, що сміється» (1928 р.): <https://cutt.ly/FCAehLp> <https://cutt.ly/NCAtS8b>

Комікси про Джокера: <https://cutt.ly/iCAeWO9>

Рекомендована література:

1. Ададуров В. Чужі серед свого *Критика : часопис*. Київ ; Кембридж, 2010. Рік 11, число 11–12. С. 26–27.

2. Бітківська Г. Інтерпретація образу Іншого в дорожньому нарисі літературного журналу *Синопис : текст, контекст, медіа : Електр. фах. вид. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Гуманіт. ін-т*. 2015. № 4. <https://cutt.ly/DCFpojU>

3. Вишницька Ю. Сценарій протистояння в публіцистичних текстах: літературно-художній кластер *Синопис : текст, контекст, медіа : Електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка*. № 1 (13), 2016. <https://cutt.ly/oCFo50x>

4. Гальчук О. Цирк як світ і світ як цирк у художній свідомості ХХ століття *Гальчук О.В. Тексти по колу: пізнати Себе в Іншому: монографія*. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. С. 33-47.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Міфологічні сценарії початку і кінця як домінантні семіотичні моделі

Лекція 4. Символічна міфомодель ядерного типу в художній культурі (2 год.).

Космогонічна та есхатологічна образні моделі. Домінантно-периферійна структура семіотичної моделі міфосценарію. Тематичний, часопросторовий, імагологічний, композиційний, сюжетний, жанровий, мовний, стильовий рівні тексту. Міфологічні ізоморфи.

Основні поняття теми: міф, міфологічний хронотоп, міфологічний час, циклічний час, лінійність, імаго логічний, космологія, есхатологія, ізоморф

Семинарське заняття 5. Міфологічний сценарій втраченого Раю в сценічній версії повісті Шолом-Алейхема «Тев'є-молочар» (2 год.).

Завдання:

1. Відтворити картину світу з її домінантами Тев'є-молочаря: деталі-зв'язки тексту .

2. Реконструювати міфологічний сценарій втраченого раю: міфологемні репрезентанти складників моделі.

3. Розкрити особливості відтворення автором (письменником, режисером) етнічної ідентичності персонажів (із застосуванням структурного аналізу з виокремленням бінарних опозицій, зокрема).

Тексти для аналізу та інтерпретації:

Шолом-Алейхем. Тев'є-молочар <https://cutt.ly/SCSLsJf>

Вистава «Тев'є Тевель» у Театрі Івана Франка <https://cutt.ly/2CSK4TJ>

Рекомендована література:

Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 344-396 <https://cutt.ly/4CP5JCM>

Fortier Mark/ Theory/Theatre: An Introduction <http://surl.li/fbbex>

Лекція 5. Символічна міфомодель опозитивного типу в художній культурі (2 год.).

Сценарії протистояння як експлікація дуалістичних міфів. Міфологічні координати Іншого / Інакшого, Ворога, Жертви, Героя. Семантика свого і чужого. Семіотичне конструювання ідентичності.

Основні поняття теми: Інший, Інакший, міфологема, десакралізація, антиміф, контрміф, ідентичність.

Семінарське заняття 6. Міфологічний сценарій ініціації в серіалі «Гра в кальмара» (2 год.).

Завдання:

1. Реконструювати перший етап ініціації: семантика відокремлення, екзистенційні мотиви вибору, безвиході, самотності тощо (кінематографічні знахідки).
2. Реконструювати другий етап міфосценарію ініціації: (не)подолання перешкод: міфологемні репрезентанти.
3. Проблемне поле тексту: відкриті питання, об'ємні відповіді.

Тексти для аналізу та інтерпретації:

Серіал «Гра в кальмара» <https://cutt.ly/RCSZeZG>

Рекомендована література:

Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 412-444. <https://cutt.ly/4CP5JCM>

Ehrat Johannes. Cinema and Semiotic: Peirce and Film Aesthetics, Narration, and Representation <http://surl.li/fbbfw>

Семінарське заняття 7. Міфологема кола в імерсивному проєкті «Колостворення» (2 год.).

Завдання:

1. Опрацювати розділ монографії Ю.Вишницької «Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах» : «Міфологема Героя в сучасному прагматичному дискурсі» (С. 526-532).
2. Описати способи реалізації міфологеми кола в проєкті «Колостворення»: візуальні, вербальні, звукові засоби реконструкції міфологічного сценаріїв спротиву, початку, ініціації тощо.

Тексти для аналізу та інтерпретації:

Імерсивна вистава "Колостворення"

Рекомендована література:

Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 461-532. <https://cutt.ly/4CP5JCM>

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень магістрантів

№ з/п	Вид діяльності магістранта	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид

1	Відвідування лекцій	1	5	5
2	Відвідування семінарських занять	1	7	7
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15
4	Робота на семінарських заняттях	10	7	70
5	Модульний контроль	25	3	75
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МК)			172
	Коефіцієнт - 1, 72			

Умовою зарахування проходження спецкурсу зі світової художньої культури «Міфологічні сценарії в художньому дискурсі» є отримання магістрантом не менше 60-ти балів за результатами всіх видів зазначених робіт.

Завдання для самостійної роботи (60 год.)

1. Опрацювати лекційний матеріал (скласти опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем).
2. Законспектувати першоджерела: праці вітчизняних та зарубіжних літературознавців, лінгвістів, етнографів, семіотиків, енологів (список рекомендованої літератури).
3. Проаналізувати тексти (кінематографічні, малярські, драматургічні тощо) за допомогою методики конструювання міфологічного сценарію.

Змістовий модуль I. Символічна міфомодель: проблемні зони

Тема 1. Міфологічний сценарій: символічна VS симулятивна моделі (20 год.).

Завдання:

1. Опрацювати працю:

Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 56 – 74. <https://cutt.ly/pCSXekN>

Кузьма Еразм. Категорія міфу в літературознавчих дослідженнях *Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина XX - початок XXI ст. / Упоряд. Б. Бакули; За аг. ред.. В. Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка.* К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 332-350.

2. Реконструкція міфологічного сценарію в кінотексті:

- зробити міфологічний аналіз (з виокремленням запозиченого, етнічного та індивідуально-авторського міфів) творів українських та зарубіжних кінематографістів (за вибором магістранта): проаналізувати універсальні символи Світового Дерева та Шляху: методика ключових семантичних універсалій етнокультури (Анна Вежбіцька).

Основні поняття теми: міф, міфологія, міфологічний аналіз, міфологема, етнокультурна, міфологема, міфологічний аналіз, семантичні універсалії, символ.

Змістовий модуль II. Типологія міфологічних сценаріїв

Тема 2: Міфологічний сценарій: проблеми типології (20 год.)

Завдання:

1. Опрацювати праці:

Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С. 102 – 117. <https://cutt.ly/pCSXekN>

Абрамовська Яніна. Топос і деякі спільні місця літературознавчих досліджень *Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина XX - початок XXI ст. / Упоряд. Б. Бакули; За аг. ред.. В. Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка.* К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 351-370.

2. Апробація методики реконструкції семіотичної моделі міфологічного сценарію:

- Дослідити міфологічні виміри пошуку національної ідентичності та самоідентичності через концепти пам'яті, мови, тілесності тощо на матеріалі мультидисциплінарного міжнародного фестивалю сучасного мистецтва «ГогольFest».

Основні поняття теми: алюзії, інтертекст, інтертекстуальність, палімпсест, ремінісценція, ретельний аналіз, цитатія, контекст, культурологічний аналіз, структурно-семантичний аналіз, архетип, гендер, деконструктивізм, постструктуралізм, феноменологія, бінарні опозиції, часопростір, хронотоп.

Змістовий модуль III

Міфологічні сценарії початку і кінця як домінантні семіотичні моделі

Тема 3. Символічна міфомодель ядерного типу в художній культурі (20 год.)

Завдання:

1. Опрацювати праці:

Славінський Януш. Аналіз, інтерпретація та оцінювання літературного твору *Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина XX - початок XXI ст.* / Упоряд. Б. Бакули; За аг. ред. В. Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 87-110.

Уліцька Данута. Етичний поворот у літературознавчих дослідженнях *Література. Теорія. Методологія* / Пер. з польськ. С. Яковенка. і наук. ред. Д. Уліцької. - 2-ге вид. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 389-413.

2. Апробація методики реконструкції семіотичної моделі міфологічного сценарію:

- Проект «Розділові»: проаналізувати поезії Сергія Жадана методом тематичної сітки І. Арнольд (семантика декодування з виокремленням ключових тем-образів);

Основні поняття теми: герменевтика, метод аналізу, рецептивна естетика, текст, читач, шлях аналізу, міфоаналіз, декодування, ключові слова, лінгвістичний аналіз, мовні рівні тексту, семантика, стиль, стилістика, тематична сітка.

6.2. Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	1 бал
2.	Добір достатньої кількості цитат та дотримання правил їх оформлення	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	2 бали
4.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	1 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	1 бали
Разом		5 балів

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за допомогою 3 контрольних робіт, що складається з тестування і розгорнутих відповідей на запитання.

Максимальна оцінка - 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Оцінка	Критерії

Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді вирахування максимальної суми балів у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння магістрантом теоретичного та практичного матеріалу з 3 кредитних модулів й оцінюється на підставі РСО за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на семінарських заняттях тощо) протягом семестру (див. 6.1). Вивчення дисципліни завершується заліком.

Максимальну кількість балів 172, набрану магістрантом за 3 семестр, за допомогою коефіцієнта 1,72 переводимо в показник 100 балів. Отриманий показник успішності за 100-бальною шкалою оцінювання переводимо в рейтингову шкалу оцінювання.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного

		перекладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Міфологічний сценарій: проблемні питання дефініції, дескрипції.
2. Типологія міфологічних сценаріїв.
3. Символічна семіотична модель.
4. Симулятивна семіотична модель.
5. Символ VS симулякр.
6. Міфоаналіз.
7. Міф і психоаналітична критика.
8. Міф та архетип.
9. Естетичний вимір тексту.
10. Архетипний вимір тексту.
11. Культурологічний контекст вивчення творів мистецтва.
12. Стилiстичний аналіз. Психологічний аналіз.
13. Інтертекстуальний аналіз творів (алюзії, ремінісценції, цитації).
14. Методика фреймового аналізу.
15. Методика кластерного аналізу.
16. Методичні прийоми хронотопічного аналізу.
17. Міфоаналіз. Поняття міфологем. Метод логіко-семіотичної рамки.
18. Методика брико лажного аналізу.
19. Мега-, макро- та мікроміфосценарії в художній культурі.
20. Міфологічні сценарії ядерного типу.
21. Міфологічні сценарії опозитивного типу.

7. Навчально-методична карта дисципліни Спецкурс зі світової художньої культури «Міфологічні сценарії в художньому дискурсі»

Разом: 90 год., лекції – 10 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 60 год., МК – 6 год, залік.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Символічна міфомодель: проблемні зони		Типологія міфологічних сценаріїв	
К-сть балів за модуль	54 бали		53 бали	
Лекції	1	2	3	
Теми лекцій	Міфологічний сценарій: символічна VS симулятивна моделі (1 б.)	Міфологічний сценарій: проблеми прочитання та декодування (1 б.)	Міфологічний сценарій: проблеми типології (1 б.)	
Теми семінарських занять	Моделювання міфологічного сценарію кінця: кінотекст Андрія Тарковського «Сталкер» (1 + 10 б.)	Міфологема втраченого раю: триптих Ієроніма Босха «Сад земних насолод» (1 + 10 б.)	Образ Іншого як одна з домінант міфологічного сценарію протистояння (на матеріалі німого фільму «Людина, що сміється») (1 + 10 б.)	Образ Іншого як одна з домінант міфологічного сценарію протистояння (на матеріалі ігрового фільму й коміксів про Джокера) (1 + 10 б.)
Самостійна робота	Тема 1. Міфологічний сценарій: символічна VS симулятивна моделі (5 б.)		Тема 2 . Міфологічний сценарій: проблеми типології (5 б.)	
Мод. контр. робота	25 б.		25 б.	
Модулі	Змістовий модуль III			
Назва модуля	Міфологічні сценарії початку і кінця як домінантні семіотичні моделі			
К-сть балів за модуль	65 балів			
Лекції	4		5	
Теми лекцій	Символічна міфомодель ядерного типу в художній культурі (1 б.)		Символічна міфомодель опозитивного типу в художній культурі (1 б.)	

Теми семінарських занять	Міфологічний сценарій втраченого Раю в сценічній версії повісті Шолом-Алейхема «Тев'є-молочар» (1 + 10 б.)	Міфологічний сценарій ініціації в серіалі «Гра в кальмара» (1 + 10 б.)	Міфологема героя в проєкті арт-центру «Я-Галерея» «Енеїда» (1 + 10 б.)
Самостійна робота	Тема 3. Символічна міфомодель ядерного типу в художній культурі (5 балів)		
Мод. контр. робота	25 б.		
Заг. кількість балів - 172, коефіцієнт 1,72			
Підсумковий контроль	залік		

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Вишницька Ю. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах : монографія. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 614 с.
2. Еліаде М. Священне і мирське. – Міфи, сновидіння і містерії. – Мефістофель і Андрогін. – Еліаде М. Окультизм, ворожбитство та культурні уподобання; пер.: Г. Кьорян, В. Сахно. Київ : Вид-во С. Павличко «Основи», 2001. 591 с.
3. Література. Теорія. Методологія; Пер. з польськ. С. Яковенка і наук. ред. Д. Уліцької. 2-ге вид. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.
4. Наливайко Д. С. Міфологія і сучасна література *Всесвіт*. 1980. № 2. С. 170–182.
5. Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ - початок ХХІ ст. / Упоряд. Б. Бакули; За аг. ред.. В. Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 531 с.
6. Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької*. Львів, 2001. С. 142–172.

Додаткові:

1. Баррі Пітер. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. К. : Смолоскип, 2008. 360 с.
2. Бауман Ю. Міфи суспільної свідомості у дзеркалі української преси *Дух і літера*. 1998. № 3–4. С. 206–219.
3. Бодріяр Ж. Фатальні стратегії; пер. з фр. Л. Кононовича. Львів : Кальварія, 2010. 192 с.
4. Бондарева О. Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : Четверта хвиля, 2006. 512 с.
5. Войтович В. М. Українська міфологія. К. : Либідь, 2015. 664 с.
6. Гальчук О. В. «...Не минає міт!»: Античний текст у поетичному просторі українського модернізму 1920–1930-х років : монографія. Чернівці : Кн. – ХХІ, 2013. 552 с.
7. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми : статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
8. Грабович Г. Шевченко як міфотворець: Семантика символів у творчості поета; пер. з англ. С. Павличко. Київ : Рад. письм., 1991. 212 с.
9. Зварич І. М. Міф у генезі художнього мислення. Чернівці : Золоті литаври, 2002. 236 с.
10. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга: Становлення людини друкованої книги; пер. з англ.: А. А. Галушки, В. І. Постнікова. Київ : Ніка-Центр, 2015. 388 с.
11. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Т. 2. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002. 392 с.
12. Павличко С. Д. Методологічна ситуація в сучасному українському літературознавстві *Павличко С. Д. Теорія літератури / Передм. М. Зубрицької*. К., 2002.
13. Пажо Д.-А. Від культурних кліше до імажинарного *Літературна компаративістика*. 2011. Вип. 4, ч. 2 : *Імагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми*. С. 396–430.
14. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Літературознавчі студії. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1998. 296 с.
15. Ситченко А.Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: Монографія. К.: Ленвіт, 2004.
16. Сінченко О. Постколоніальні дослідження: український вимір *Літературний процес: методологія, імена, тенденції. Філологічні науки : зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка*. – 2014. № 3. С. 74–80.
17. An Analysis of Roland Barthes's Mythologies <https://cutt.ly/gCqeLhd>

18. Classical Mythology in English Literature : a Critical Antology / [ed. by Geoffrey Miles]. London : Routledge, 1999. 471 p.
19. Korolko Mirosław. Słownik kultury śródziemnomorskiej w Polsce: idée, pojęcia, miejsca z wypisami literackimi / Redakcja Inga Grześczak. Warszawa: MUZA, 2004. 654 s.
20. Kowal Grzegorz. Mit(y) Galicji *Pogranicza, Kresy, Wschód a idee Europy. Seria I: Prace dedykowane profesor Swietłanie Musijenko / Red. A. Janicka, G. Kowalski, Ł. Zabielski*. Białystok, 2013. S. 609–652.
21. Ricœur Paul. Hermeneutics and the Human Sciences: Essays on Language, Action and Interpretation, ed., trans. John B. Thompson. Cambridge: Cambridge University Press, 1981.
<https://cutt.ly/wX649aI>